

The BUILD Initiative

Building Ukrainian Independence for a Lasting Democracy

the leavitt institute
for international development

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Lesson 2.4 Direct Examination

Заняття 2.4

Прямий допит

THE ROLE OF DIRECT EXAMINATION/ РОЛЬ ПРЯМОГО ДОПИТУ

- Direct examinations are the heart of your case. During your direct examination, you present your witnesses' testimony through questions and answers; you develop your persuasive trial story and the evidence that supports that story.

Прямий допит свідків, яких ви викликаєте, є стрижнем справи. Під час такого допиту ви представляєте показання ваших свідків шляхом запитань та відповідей. Ви розвиваєте свою переконливу історію для судового розгляду та докази, які підкріплюють цю історію.

THE ROLE OF DIRECT EXAMINATION

РОЛЬ ПРЯМОГО ДОПИТУ

- Every other aspect of the trial is derivative of direct examination. Opening statements and final arguments are simply the lawyer's opportunity to discuss what the witnesses have to say; cross examination exists solely to allow the direct to be challenged or controverted.
- Усі інші аспекти судового розгляду є похідними від прямого допиту. Вступні та заключні промови є лише нагодою для адвоката обговорити, про що говоритимуть свідки; перехресний допит свідків іншої сторони існує тільки для того, щоб надати можливість піддати сумніву або оспорити результати допиту свідків стороною, яка їх викликала.

THE ROLE OF DIRECT EXAMINATION

РОЛЬ ПРЯМОГО ДОПИТУ

□ Direct examinations should be designed to accomplish one or more of the following basic goals:

- Introduce the Undisputed Facts
- Enhance the Likelihood of Disputed Facts
- Lay Foundation for the Introduction of Exhibits
- Reflect upon the Credibility of Witnesses
- Hold the Attention of the Trier of Fact

□ Прямий допит свідків має бути розрахований на досягнення однієї або більше основних цілей:

- Представте незаперечні факти
- Посильте вірогідність оспорюваних фактів
- Надайте підставу для долучення речових доказів до справи
- Доведіть правдивість свідків
- Тримайте увагу оцінювачів фактів

THE RULES OF DIRECT EXAMINATION/ ПРАВИЛА ПРЯМОГО ДОПИТУ

- ▣ **Ask Only Nonleading Questions**
- ▣ **Avoid Questions That Elicit "Narrative" Responses**
- ▣ **Obey the Nonopinion Rule**
- ▣ Ставте тільки ненавідні запитання
- ▣ Уникайте запитань, які вимагають «описових» відповідей
- ▣ Дотримуйтесь правила про заборону висловлення думок

THE RULES OF DIRECT EXAMINATION

ПРАВИЛА ПРЯМОГО ДОПИТУ

- ▣ **Refresh the Witness's Recollection When Necessary**
  - ▣ **Have the Appropriate Witnesses Identify the Defendant (Prosecution Only)**
  - ▣ **Use Stipulations When Helpful**
- ▣ Освіжіть пам'ять свідка, якщо потрібно
  - ▣ Належний свідок має упізнати підсудного (тільки для прокурорів)
  - ▣ Використовуйте домовленості з іншою стороною в разі потреби

CHECKLIST/ КОНТРОЛЬНИЙ СПИСОК

▣ **Are all of your questions nonleading**(do not suggest the answer desired)?

Чи є усі ваші запитання ненавідними?

▣ **Did you avoid asking questions that elicit narrative responses** (longer than a few sentences)?

Чи уникали ви запитання, що вимагали описових відповідей?

▣ **Did you avoid speculative testimony and refrain from asking the witness to offer an opinion she is not qualified to give?**

Чи уникали ви свідчень у вигляді припущень та чи утримувались від того, щоб попросити свідка висловити думку, яку він не є компетентним висловлювати?

CHECKLIST

КОНТРОЛЬНИЙ СПИСОК

- ▣ **Are you prepared to refresh the witness's recollection if necessary?**
- ▣ **(Prosecution only) Did you have the witness identify the defendant?**
- ▣ **Did you incorporate stipulations when helpful?**
- ▣ Чи готові ви відновити пам'яті свідка, якщо потрібно?
- ▣ (тільки для прокурорів) Чи ваш свідок упізнав обвинуваченого?
- ▣ Чи використовували ви взаємні домовленості між сторонами в разі потреби?

PLANNING DIRECT EXAMINATION ПЛАНУВАННЯ ПРЯМОГО ДОПИТУ

▣ Your principal tool in presenting a persuasive direct examination is, of course, the knowledge of the witness. If the underlying content of the examination is not accurate and believable, its organization is unlikely to make any noticeable difference. Your first concern, then, must be content—the existence of the facts that you intend to prove.

▣ Вашим головним знаряддям для переконливого допиту є, звичайно, знання свідка. Якщо зміст допиту неточний та такий, якому не можна довіряти, малоімовірно, що його організація зможе щось змінити. У такому разі вашою найпершою турботою має бути зміст-наявність фактів, які ви маєте намір доводити.

PLANNING DIRECT EXAMINATIONS

ПЛАНУВАННЯ ПРЯМОГО ДОПИТУ

▣ **Content:**

- **What to include**
- **What to exclude**

▣ **Organization:**

- **Start strong and end strong**
- **Use topical organization**
- **Get to the point**
- **Tell the story**
- **Do not interrupt the action**
- **Draw the sting**
- **End with a clincher**
- **Ignore any rule when necessary**

▣ **Зміст**

- **Що включити**
- **Що виключити**

▣ **Структурування допиту:**

- **Починайте з переконливого факту та завершуйте переконливим**
- **Використовуйте тематичну побудову**
- **Перейдіть до суті**
- **Розкажіть історію**
- **Не переривайте дію**
- **“Покажіть жало”**
- **Завершайте вирішальним аргументом**
- **Ігноруйте будь-яке правило, якщо треба**

Ukraine v. Rudenko Facts

Україна проти Руденко Романа

Факти справи

- The defendant has worked as a grocery store clerk in a local Lugansk grocery store named The Family Store
- At the time of Roman's arrest, he was unemployed, having been recently fired from The Family Store
- The Family Store was burglarized on May 6th, between 9:00 p.m. on May 5th, 2011 and 12:26 a.m. on May 6th, 2011.
- Обвинувачений Роман працював клерком в місцевому продуктовому магазину Луганську «Родинний Магазин»
- На момент арешту Роман був безробітним, його нещодавно звільнили з магазину «Родинний Магазин»
- «Родинний Магазин» був пограбований 6 травня, між 9:00 вечора 5 травня 2011 і 12:25 ранку 6 травня 2011 року.

Ukraine v. Rudenko Facts

Україна проти Руденко Романа

Факти справи

- Entry to the store was gained by smashing the lock, but the door to the office had been opened without any apparent force.
- Owner told the Police Officer that he had fired Defendant three weeks earlier and he believed that Defendant made a copy of the office key.
- На вхідних дверях замок зламали, а ледвері до кабінету були відкриті без застосування сили.
- Власник сказав міліціонеру, що він звільнив Романа три тижні тому, і він вважає, що Роман зробив дублікат офісного ключа.

Ukraine v. RudenkoFacts

Україна проти Руденко Романа

Факти справи

- Officer Polischuk went to Roman Rudenko's apartment. As soon as officer got out of his car he saw Roman (recognized him on the photo) who was approaching his house and was carrying big bag. The Officer arrested Roman as a suspect in this case and took him to police department. At the scene, police officers seized a brand new electric guitar in its packaging, 4500 Ukrainian Hryvnas, 600 Russian Rubles, 120 American Dollars, 75 European Euros, receipt from a music store for electric guitar for 1600 Ukrainian Hryvnas, keys from Roman's apartment and his cell phone. Roman was interviewed by investigator Polischuk.
- Слідчий Поліщук одразу поїхав до квартири, де проживав Роман Руденко. Як тільки слідчий Поліщук вийшов з машини, він побачив Романа (впізнав його по фотографії), який підходив до свого будинку ніс величезний пакет. Слідчий Поліщук затримав Романа як підозрюваного у вчиненні злочину та повіз його до райвідділу. Там у Романа було вилучено нову електрогітару в упаковці, 4 500 українських гривень, 600 російських рублів, 120 доларів США, 75 євро, чек з музичного магазину на 1 600 українських гривень за куплену електрогітару, зв'язку ключів від квартири Романа, мобільний телефон Романа. Романа було допитано слідчим Поліщуком.

□

Ukraine v. Rudenko Facts

Україна проти Руденко Романа

Факти справи

- ▣ After questioning Oleksii Gnatiuk Polischuk checked information about him. It turned out that three years ago, in 2008, Oleksii Gnatiuk was registered in internal affairs as a person who illegally used drugs. And two years ago, in 2009, Oleksii Gnatiuk was prosecuted for perjury according to Article 384 of Criminal Code of Ukraine.
- ▣ Early in the morning on May, 7, officer Polischuk received results of fingerprint expertise, according to which Roman's fingerprints, among others unidentified fingerprints, were found on the surface of the desk in the office
- ▣ Після допиту Олексія Гнатюка слідчий Поліщук перевіряв інформацію щодо нього. Виявилось, що три роки тому, у 2008-му, Олексій Гнатюк перебував на обліку в органах внутрішніх справ як особа, яка незаконно вживає наркотичні засоби. А два роки тому, 2009 року, Олексій Гнатюк був притягнутий до кримінальної відповідальності за дачу завідомо неправдивих показань згідно ст. 384 Кримінального кодексу України.
- ▣ Вранці 7 травня 2011 року слідчий Поліщук отримав результати дактилоскопічної експертизи, у відповідності до яких на поверхні столу у офісі магазину були знайдені, серед багатьох неідентифікованих, відбитки пальців Романа Руденка.

Ukraine v. RudenkoFacts

Україна проти Руденко Романа

Факти справи

- . The handles of all the doors in the store and office didn't have any fingerprints on them at all. It's likely that the defendant wiped them with a soft cloth. During the second interview Roman gave an explanation about those fingerprints. He said he was in the store's office only once – when he signed Igor Kozakov's order of dismissal and sheet about receipt for his last salary. He touched the table then.
- Two plastic bags, navy blue and a black one with golden BMW lettering on it, were found in a trash can on Park Alley.
- Ручки всіх дверей магазину та офісу взагалі не мали відбитків пальців. Вірогідно, що злочинець витер всі ручки м'якою тканиною. На повторному допиті Роман Руденко дав пояснення щодо відбитків пальців. Він заявив, що був у офісі магазину лише одного разу – коли підписував наказ Ігоря Козакова про звільнення і відомості про отримання останньої заробітної плати. Тоді він торкався столу.
- У смітнику, що знаходиться на Парковій Алеї, було знайдено два пакети – один темносиній, інший – чорний із написом BMW золотистими літерами.

Witness Statement of Olena Seduk

May 6th, 2011

ПОКАЗАННЯ ОЛЕНИ СЕДУК

I was born October 16th, 1968. I live in on the third floor of an apartment building on Park Alley, 8, ap.9. I live with my husband Vlad and my son Dima. We have an old English bulldog named Henry, I go for a walk with him to Park Alley at approximately 11.30 p.m. every night.

- ▣ *Я народилась 16 жовтня 1968 року. Живу на третьому поверсі багатоквартирного будинку за адресою Паркова Алея, 8, кв.9. Живу я з чоловіком Владом та з сином Дімою. У нас є старий англійський бульдог Генрі, з яким я щовечора, близько 23.30, виходжу на прогулянку по Парковій Алеї.*

Witness Statement of Olena Seduk

May 6th, 2011

ПОКАЗАННЯ ОЛЕНИ СЕДУК

□ *So I was going for a walk, as usual, with Henry late in the evening on May, 5. I was just getting Henry's leash from the wardrobe in the hallway when I heard a strange sound coming from Park Alley. It was very loud and lasted for a few seconds. I heard it very well because the window of my bedroom faces the alley and it was open that night. I ran to the window quickly and looked through it, but I saw nothing strange or unusual. There are two street lights on Park Alley - one is at the intersection of Park Alley and Holovna Str., and another one - close to our house. Their lightening is not bad, though many trees on Park Alley hinder them a little.*

□ *Увечері 5 травня 2011 року я, як завжди, збиралася вигуляти Генрі. Якраз діставала його нашийник із шафи в коридорі, коли почула дивний гуркіт зі сторони Паркової Алеї. Звук був дуже голосний і тривав кілька секунд. Чула я його добре, оскільки вікно моєї спальні виходить на Паркову Алею і того вечора вікно було відчинене. Я швидко підбігла до вікна і визирнула з нього, проте нічого підозрілого чи незвичного не помітила. На Парковій Алеї є два ліхтарі – один на розі Паркової Алеї та вул. Головної, інший – біля мого будинку. Вони досить непогано освітлюють вулицю, хоча їм трохи заважають дерева, яких дуже багато на Парковій Алеї.*

Witness Statement of Olena Seduk

May 6th, 2011

ПОКАЗАННЯ ОЛЕНИ СЕДУК

I decided nothing bad happened, took Henry and went outside with him. I sat on my knees at the stairs to put a leash on Henry when I saw a man running on Park Alley in my direction. He was of medium height, maybe even tall (can't say exactly cause I was still sitting). He looked young. He was wearing sport pants, tennis shoes and pullover with a hood. He was wearing a hood so I couldn't see his face very clearly, but still I had a feeling I knew this face. This man was carrying a dark bag. When he passed me he stopped at a trash can on Park Alley, took something out of the bag, put it into his inner pocket, threw the bag into the trash can and ran away.

▣ *Я вирішила, що нічого поганого не трапилось, взяла Генрі і вийшла з ним на вулицю. Біля сходів до свого будинку я присіла, щоб одягнути на Генрі нашийника, і саме тоді побачила чоловіка, який біг по Алеї у напрямку до мене. Він був середнього зросту, можливо, навіть високий (не можу сказати точно, бо я тоді не стояла, а сиділа навприсядки). Виглядав досить молодо. Одягнутий він був у спортивні штани, кросівки та теніску з капюшоном. Капюшон був на ньому, тому я не могла дуже чітко побачити його лиця, проте мені здалося, що лице його мені знайоме. Чоловік ніс у руках якусь темну сумку чи пакет. Коли він пробіг повз мене, він зупинився біля смітників, вийняв щось невелике з сумки чи то пакету, поклав це собі у внутрішній карман теніски, а пакет викинув до смітника і побіг далі.*

Witness Statement of Olena Seduk

May 6th, 2011

ПОКАЗАННЯ ОЛЕНИ СЕДУК

□ *The next morning when Officer Polischuk came to me and told me what happened, I understood everything. I buy food at "The Family Store" from time to time so this news scared me a lot! When Officer Polischuk showed me a photo of a young man with dark hair and asked me if that is who I saw yesterday, I recognized him! This guy is the one who was here last night. No doubts, it's him!*

□ *Вранці наступного дня до мене прийшов слідчий Поліщук і повідомив, що сталося, тоді я зразу все зрозуміла. Сама я, хоч і не часто, купую продукти в Сімейному магазині тому ця звістка мене дуже злякала. Коли слідчий Поліщук показав мені фото молодого чорнявого чоловіка і спитав, чи це не його я бачила вчора, я зразу його впізнала. Саме цього хлопчину я бачила в ніч пограбування. Без сумнівів, це був він!*

Тестимону біл Роман Руденко / ТЮКААНІЯ РОМАНА РУДЕНКА

- ▣ My name is Roman Rudenko, I was born of March, 20, 1990. I live on Zelena Str, 4, in Luhansk. I'm a single man, no children, and unemployed. I was fired three weeks ago from "The Family Store" where I worked as a seller-cashier. Igor Kozakov, store owner, fired me because he wanted us to work without lunch break when there are a lot of customers in the store. I know my rights. Also Igor and I had some misunderstandings few times. Since I was fired I have more time for my rock band (we get good money for good concerts) and poker games.
- ▣ In the evening on May, 5, 2011 I was at the gambling establishment "Golden" which is on Holovna Str., # 15. My good friend Oleksii Gnatiuk works as a dealer there. We actually don't advertise that we're friends because he works there and I gamble there. Administration wouldn't approve of this. But we haven't had any problems so far. You can ask him, he definitely would confirm I was there all evening till midnight. I was playing all night with a few guys (with 4 guys I think). But I saw them for the first time that night and don't know their names.
- ▣ *Мене звуть Роман Руденко, я народився 20 березня 1990р., мешкаю по вул.Зеленій, 4 у Луганську. Неодружений, дітей не маю, зараз не працюю. Три тижні назад мене було звільнено з Сімейного магазину, де я працював продавцем-касиром. Звільнив мене Ігор Козакав, оскільки хотів, щоб ми всі працювали без обідньої перерви, коли в магазині багато покупців. А я свої права знаю і тому кілька разів у нас з Ігорем виникали через це непорозуміння. З моменту звільнення я маю більше часу для виступів моєї рок-групи (за хороші виступи ми непогано заробляємо) та для гри в покер.*
- ▣ *Увечері 5 травня 2011 року я був у гральному закладі «Золотий», що знаходиться на вул. Головній, 15. Там працює дилером мій хороший приятель Олексій Гнатюк. Ми взагалі-то не афішуємо, що ми – друзі, бо він там працює, а я – граю. Адміністрація це не схвалила б. Але поки проблем не було. Ви його лиш спитайте, і він зразу підтвердить, що я там дійсно був десь до півночі. Грав я увесь вечір із кількома хлопцями (їх було 4, якщо я не помиляюсь). Але я їх бачив вперше і навіть імен їхніх не знаю.*

Testimony of Roman Rudenko/ ПОКАЗАННЯ РОМАНА РУДЕНКА

- ▣ We don't tell each other our names cause we don't want to have troubles. I won a lot that night. Don't even know how much. I think more than 5 thousand. I spent some money from the very beginning for drinks for me and those guys. It was late when I went home. I chose to go through Park Alley to make it faster. I stopped at the trash can, took out money I won from the plastic bag and put them into my inner pocket. You know, I was afraid the bag could be torn. So I threw the bag to the trash can and moved on.
- ▣ And I bought a new electric guitar in the morning, I needed it. They arrested me when I was coming back home. As far as I know it's legal to buy guitars. The money is mine, I can spend it as I want. I don't really worry about income cause someone always needs a seller, there is always some job.
- ▣ *Ми імен не називаємо, щоб не мати проблем. Того вечора я добре виграв. Навіть не знаю точно скільки. Думаю, більше за 5 тисяч гривень. Дещо я зразу витратив на випивку для себе і тих хлопців. Коли повертався додому, було вже пізно. Я додому йшов по Парковій Алеї, щоб швидше. Біля смітників зупинився, вийняв гроші, які виграв, з целофанового пакету і переклав їх у внутрішню кишеню. Знаєте, боявся, щоб пакет часом не був пірваний. Пакет викинув до смітника і пішов собі далі.*
- ▣ *А зранку я купив нову електрогітару, вона мені була потрібна. Коли повертався додому, мене і «взяли». Наскільки я знаю, купувати гітару – не протизаконно. Гроші – мої, витрачаю, як хочу. Через заробіток не переживаю, бо завжди комусь потрібен на роботу продавець, тож якась робота буде.*

Testimony of Oleksii Gnatiuk/ПОКАЗАННЯ ОЛЕКСІЯ ГНАТЮКА

- My name is Oleksii Gnatiuk. I was born on March, 25, 1985 in Luhansk. I live on Myru Str., #15, ap.23, Luhansk. I'm single, and have no children. I work as a dealer at the gambling establishment "Golden" which is on Holovna Str., 15.
- Roman Rudenko is a good friend of mine. We've been friends for a long time and we help each other. Roman often comes to "Golden" to play poker, he loves it. And he often wins a lot too.
- Roman was at "Golden" late on May, 5, 2011. He came at approximately 8 p.m. and he left approximately at midnight, I think. He was playing poker that night with four fellows. I'd never seen them before and I don't know their names. It was a lucky night for Roman, he won a lot. I can't say how much exactly, I wasn't paying attention.
- But Roman was present and was playing all night. I can't say exactly what he was wearing; I wasn't paying attention to this either. We don't have a camera at "Golden" because different people visit, people from different departments. No one needs problems.
- *Мене звать Олексій Гнатюк. Я народився 25 березня 1985 року в Луганську. Проживаю за адресою вул.Миру, 15, кв.23, м.Луганськ. Я неодружений, дітей не маю. Працюю зараз дилером у у гральному закладі «Золотий», що знаходиться на вул.Головній, 15.*
- *Роман Руденко – мій хороший друг. Ми вже довго приятелюємо і часто виручаємо один одного. Роман частенько заходить до мене на роботу пограти в покер, він це діло любить. Не рідко і виграє хороші гроші.*
- *Увечері 5 травня 2011 року Роман теж був в «Золотому». Прийшов він близько 8 години вечора, а пішов близько півночі. Того вечора він грав в покер з якимись чотирма хлопцями. Я їх бачив вперше і імен їх теж не знаю. То був щасливий вечір для Романа, він чимало виграв. Точно не можу сказати, скільки, бо не звернув на це увагу.*
- *Але Роман увесь вечір грав і нікуди не виходив. Не можу точно сказати, у що він був одягнутий, бо теж не звернув на це уваги. А камери у нас в «Золотому» немає, бо туди різні люди ходять, різні служби. Нікому не потрібні проблеми.*

**Thank you for your attention.
See you next time!**

Дякую за увагу.
До зустрічі на наступному занятті!